

Op veel melkveebedrijven laat de uiergezondheid nog te wensen over. Met **goed management op diverse fronten** is verbetering mogelijk.

22 tips om mastitis te tackelen

ELK jaar krijgen 28 van de 100 melkkoeien mastitis. Dat kost €225 per gemiddeld aanwezige koe. Om rendement, melkwaliteit, dierenwelzijn en werkplezier te verbeteren, is het belangrijk mastitis zoveel mogelijk te voorkomen en effectief te bestrijden. Mastitis geheel uitbannen is onmogelijk. Wel kunt u het aantal gevallen terugdringen met de juiste melktechniek en verbetering van de hygiëne. Versterking van de weerstand van koeien, verhogen van de gezondheidstatus van de veestapel en een optimale mastitisbehandeling dragen daaraan bij.

Preventie en behandeling

- ▶ Zorg voor inzicht in de uiergezondheidssituatie. Denk aan score ten opzichte van historische data, de norm en scores van collega-veehouders.
- ▶ Streef naar zo veel mogelijk laagcelgetaldieren en gebruik droogzetantibiotica. Vaarzen en koeien met een laag celgetal, respectievelijk minder dan 150.000 en 50.000 cellen per milliliter (bij de laatste

melkproductieregistratie voor droogzetten), kunt u bij goed management droogzetten zonder antibiotica. Gebruik eventueel een teatsealer voor bescherming.

- ▶ Voer koeien die melk uitliggen en dieren die herhaaldelijk uierontsteking hebben af, want zij blijven een gevaar voor besmetting van andere koeien.
- ▶ Stimuleer de koeien om direct na het melken te vreten en niet te gaan liggen. Vanwege de open slotgaten van de spenen is het gevaar op binnendringen van bacteriën in de uier een half uur na het melken het grootst.
- ▶ Voorkom bij warm weer met gerichte voeding dat hittestress leidt tot pensverzuring en uiergezondheidsproblemen.
- ▶ Overweeg deelname aan GD Tankmelk Uiergezondheid. De tankmelk wordt dan tien keer per jaar onderzocht op *Staphylococcus agalactiae*, coliformen, klebsiella, *Streptococcus uberis* en *Streptococcus dysgalactiae*. U krijgt ook een bedrijfsspecifiek advies.
- ▶ Behandel mastitis met het juiste antibioticum of de juiste droogzetinjector.

Zorg dat u weet om welke ziekteverwekker het gaat bij een individuele koe. Bacteriologisch onderzoek van klinische mastitisgevallen en hoogcelgetalkwartieren (meer dan 250.000 cellen per milliliter bij koeien en meer dan 150.000 bij vaarzen) is dan noodzakelijk. Controleer de behandelingen ook op effectiviteit.

- ▶ Pak problemen met penicillineresistente *Staphylococcus aureus* in een vroeg stadium aan. Als deze bacterie lang in de uier is, veroorzaakt ze één van de meest hardnekkige vormen van mastitis. Ze vormt in de uier een biofilm van traag groeiende bacteriën omgeven door een slijm laagje. Hoe langer de infectie duurt, hoe minder grip antibiotica hebben op de bacteriën. Als uit bacteriologisch onderzoek blijkt dat het om *Staphylococcus aureus* (Agr type I) gaat, grijp dan snel in en voer chronisch geïnfecteerde koeien af.

Melktechniek

- ▶ Zorg voor een goed functionerende melkmachine of melkrobot; goede melktechniek voorkomt onvolledig uitmelken en speenbeschadigingen.
- ▶ Controleer de melkmachine of melkrobot regelmatig (natte meting). Stel zo nodig bij, vervang tepelvoeringen op tijd.
- ▶ Voorkom luchtzuigen bij aan- en afsluiten van het melkstel. Dit verhoogt de kans op nieuwe mastitisinfecties.
- ▶ Zorg dat koeien de melk goed laten schieten. Stimuleer de uier bij voorbehandelen 30 seconden en zorg dat tussen voorbehandeling en melken 60 tot 90 seconden zit. Het melken van spenen waar

Na het melken de melkstellen doorspoelen met heet water kan mastitisproblemen helpen beheersen. FOTO: RUBEN SCHIPPER

Het gebruik van droogzetinjectoren met antibiotica is nog steeds een goedkope en zekere methode voor borging van een goede uiergezondheid. FOTO: HENK RISWICK

best is krijt, landbouwkalk, gebluste kalk of een geregistreerd boxontsmettingsmiddel te gebruiken. Strooi niet te veel, want dat leidt tot te schrale spenen.

- ▶ Zorg met goede ventilatie voor een droog stalklimaat en strooi de ligboxen frequent in. Droge vloeren en droge ligboxen remmen de groei van bacteriën af.

Voeding en weerstand

- ▶ Stuur met schrale voeding (geen of weinig krachtvoer, minder eiwit) op een melkproductie lager dan 12 liter per dag bij droogzetten. Een hogere melkgift staat de vorming van de keratineplug in de weg. Zo voorkomt u dat koeien melk uitliggen en droogzetters verliezen en dat mastitisverwekkers binnendringen.
- ▶ Voer geschikte mineralenmengsels (calcium, magnesium en vitamine D) aan droge koeien. Dit vermindert het risico op stofwisselingsstoornissen rondom afkalven en bijbehorende uierproblemen.
- ▶ Let bij de stierkeuze op uiergezondheidskenmerken (melksnelheid, celgetal).

Janet Beekman

geen melk uit komt, leidt tot schade aan speenweefsel (vooral speenpuntverletting) en slecht uitgemolken kwartieren.

Hygiëne

- ▶ Trek handschoenen aan tijdens het melken en behandel voor met steeds een nieuwe uierdoek per koe. Gebruik de doek in combinatie met een desinfecterend middel. Dat helpt om overbrenging van mastitisverwekkende ziektekiemen van koe op koe te voorkomen.
- ▶ Dip of spray de spenen nauwkeurig na het melken. Speendesinfectie na elke melkbeurt is effectief om nieuwe uierinfecties te voorkomen. Een barrièredip werkt het best tegen omgevingsbacteriën, zoals *E. coli* en streptokokken. Als melkoverdraagbare of koegebonden bacteriën problemen veroorzaken, kunt u beter een contactdip gebruiken.
- ▶ Melk risicokoeien met een verhoogd celgetal als laatste. Dat verlaagt het risico op nieuwe mastitisinfecties.
- ▶ Zorg dat de uiers van de koeien zo min mogelijk met mest in aanraking komen. Verwijder mest en urine in de melkstal en ligboxen zo snel mogelijk en zorg dat een roosterschuij of mestrobot de roosters goed schoon houdt.
- ▶ Controleer een nieuwe partij boxstrooisel (zaagsel of stro) voor gebruik met het GD Klebsiella Strooiselpakket. De moeilijk te bestrijden mastitisverwekker klebsiella kan in strooisel met boomschors of grond aanwezig zijn.
- ▶ Strooi bij warm en vochtig weer (juli en augustus) kalk in de ligboxen. Het

advertentie

Hoge energiebesparing en weinig onderhoud met de Mink vacuümpomp van Busch

Goed alternatief voor oliegesmeerde schottenpomp, lobbenpomp of watteringpomp

- ▶ Geschikt voor elk type melkinstallatie
- ▶ Capaciteiten: 400 - 2850 NI/min -50 kPa
- ▶ Gering energieverbruik
- ▶ Olievrije compressie
- ▶ Contactvrije werking (geen slijtende schotten)
- ▶ Zeer geschikt voor toerenregeling (frequentieomvormer)

Busch B.V.
Pompmolenlaan 2
NL 3447 GK Woerden
+31 (0)348 462300 | info@busch.nl
www.busch.nl

